

Četvrtak, 18. travnja 2019.

P8_TA(2019)0441

Sveobuhvatni okvir Europske unije za endokrine disruptore

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. travnja 2019. o sveobuhvatnom okviru EU-a za endokrine disruptore (2019/2683(RSP))

(2021/C 158/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. studenoga 2018. (COM(2018)0734) naslovljenu „Prema sveobuhvatnom okviru Europske unije za endokrine disruptore” (dalje u tekstu: „Komunikacija”),
- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 191. stavak 2.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EU) 2018/605 od 19. travnja 2018. o izmjeni Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1107/2009 utvrđivanjem znanstvenih kriterija za određivanje svojstava endokrine disrupcije ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Delegiranu uredba Komisije (EU) 2017/2100 od 4. rujna 2017. o utvrđivanju znanstvenih kriterija za određivanje svojstava endokrine disrupcije u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1935/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o materijalima i predmetima koji dolaze u dodir s hranom i stavljanju izvan snage direktiva 80/590/EEZ i 89/109/EEZ ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračkaka ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (dalje u tekstu: „Uredba o razvrstavanju”) ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Odluku br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” (dalje u tekstu: Sedmi program djelovanja za okoliš), a posebno njezinu točku 54. podtočku (iv) ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ SL L 309, 24.11.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 101, 20.4.2018., str. 33.

⁽³⁾ SL L 167, 27.6.2012., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 301, 17.11.2017., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 338, 13.11.2004., str. 4.

⁽⁶⁾ SL L 342, 22.12.2009., str. 59.

⁽⁷⁾ SL L 170, 30.6.2009., str. 1.

⁽⁸⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

⁽⁹⁾ SL L 354, 28.12.2013., str. 171.

Četvrtak, 18. travnja 2019.

- uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja, a posebno cilj br. 3.9 ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir izvješće Programa UN-a za okoliš (UNEP) i Svjetske zdravstvene organizacije naslovljeno „Znanstvene spoznaje o kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije – 2012.” ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2013. o zaštiti javnog zdravlja od endokrinih disruptora ⁽³⁾,
  - uzimajući u obzir studiju od 15. siječnja 2019. naslovljenu „Endokrini disruptori: od znanstvenih dokaza do zaštite ljudskog zdravlja” koju je naručio Resorni odjel Europskog parlamenta za prava građana i ustavna pitanja ⁽⁴⁾,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da su u izvješću UNEP-a i Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) iz 2012. endokrini disruptori proglašeni „svjetskom prijetnjom”, te se u njemu među ostalim navodi visoka incidencija i povećanje učestalosti poremećaja povezanih s endokrinim sustavom u ljudi te su zapaženi učinci na endokrini sustav divljih životinjskih vrsta;
- B. budući da se prema podacima izvješća pojavljuju dokazi o negativnim učincima za reproduktivni sustav (neplodnost, vrste raka, deformacije) zbog izloženosti kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije i da postoji sve više dokaza o učincima tih kemikalija na funkcioniranje štitnjače i mozga, na pretilost, metabolizam te na homeostazu inzulina i glukoze;
- C. budući da više nije sporna činjenica da ta kategorija kemikalija izaziva negativne učinke na zdravlje ljudi i na divlje životinjske vrste tako što utječu na hormonski sustav; budući da nema razloga da se odloži donošenje djelotvornih propisa;
- D. budući da je zaključak najnovije studije Instituta za znanost procjene rizika (Institute for Risk Assessment Sciences) na temu „Troškovi zdravstvene zaštite koji bi mogli biti povezani s kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije” na temelju procjene pet učinaka na zdravlje koji bi mogli biti povezani s endokrinim disruptorima da bi „prema trenutačno dostupnoj literaturi socioekonomsko opterećenje zbog zdravstvenih problema povezanih s endokrinim disruptorima u EU-u moglo biti znatno” te da je u studiji navedeno da se radi o iznosu od 46 do 228 milijardi EUR godišnje ⁽⁵⁾;
- E. budući da se u izvješću UNEP-a i WHO-a navodi da je poznato ili se sumnja da gotovo 800 tvari može ometati receptore hormona, sintezu hormona ili konverziju hormona. Međutim, samo je mali dio tih kemikalija podvrgnut ispitivanjima tijekom kojih se mogu utvrditi jasni učinci na zdrave organizme;
- F. budući da se u kontekstu predloženog okvira Unije u Komunikaciji navodi da su znanstveni dokazi koji povezuju izloženost endokrinim disruptorima i bolest kod ljudi ili negativne učinke na divlje životinjske vrste od 1999. sve čvršći;
- G. budući da se u Sedmom programu djelovanja za okoliš navodi da kako bi se građani Unije zaštitili od ekoloških pritisaka i rizika za zdravlje i dobrobit, Sedmim programom djelovanja za okoliš jamči se da će se do 2020. sigurnosni problemi povezani s endokrinim disruptorima zaista riješiti u svim relevantnim propisima Unije;

⁽¹⁾ <https://unstats.un.org/sdgs/METADATA?Text=&Goal=3&Target=3.9>

⁽²⁾ WHO/UNEP, „Znanstvene spoznaje o kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije – 2012.”, Svjetska zdravstvena organizacija, 2013. <http://www.who.int/ceh/publications/endocrine/en/http://www.who.int/ceh/publications/endocrine/en/>

⁽³⁾ SL C 36, 29.1.2016., str. 85.

⁽⁴⁾ Studija – „Endokrini disruptori: od znanstvenih dokaza do zaštite ljudskog zdravlja”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 15. siječnja 2019., dostupno na: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608866/IPOL_STU\(2019\)608866_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608866/IPOL_STU(2019)608866_EN.pdf)

⁽⁵⁾ Rijk, I., van Duursen, M. and van den Berg, M., *Health cost that may be associated with Endocrine Disrupting Chemicals – An inventory, evaluation and way forward to assess the potential health impact of EDC-associated health effects in the EU*, Institute for Risk Assessment Sciences, Sveučilište u Utrechtu, 2016., dostupno na: https://www.uu.nl/sites/default/files/rijk_et_al_2016_-_report_iras_-_health_cost_associated_with_edcs_3.pdf

Četvrtak, 18. travnja 2019.

- H. budući da prema Sedmom programu djelovanja za okoliš to posebno iziskuje razvoj Strategije Unije na temelju horizontalnih mjera koje treba poduzeti do 2015. (...) kako bi se izloženost kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije svela na minimum
- I. budući da Komisija još uvijek nije donijela strategiju Unije za netoksični okoliš, niti je poduzela horizontalne mjere do 2015. kako bi se zajamčilo da se izloženost kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije svede na minimum;
- J. budući da je odavno trebalo provesti reviziju Strategije Zajednice za kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije iz 1999.;
- K. budući da su države članice poput Francuske, Švedske, Danske i Belgije u nedostatku revidirane strategije Unije za kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije poduzele korake na nacionalnoj razini kako bi se povećala razina zaštite njihovih građana raznim nacionalnim mjerama;
- L. budući da je svima u interesu da se zajamči efektivan i sveobuhvatan europski pristup kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije kako bi se zajamčila visoka razina zaštite zdravlja ljudi i okoliša;
- M. budući da su čvrst okvir Unije u pogledu kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije i njegova efektivna provedba ključni kako bi EU doprinijela ispunjenju cilja održivog razvoja 3.9. da znatno smanji broj smrtnih slučajeva i oboljenja uzrokovanih opasnim kemikalijama te onečišćenjem i zagađenjem zraka, vode i tla;
- N. budući da je čvrst okvir Unije u pogledu kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije potreban i za izgradnju temelja za netoksično kružno gospodarstvo, te da se njime potiču industrijske inovacije zamjenom sigurnijim tvarima;
- O. budući da je pozitivno to što se u Komunikaciji prepoznaju štetni učinci kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije na zdravlje ljudi i na okoliš, uključujući učinke smjesa, ističe cilj smanjenja cjelokupne izloženosti i prepoznaje potrebu za horizontalnim pristupom da bi se identificirali endokrini disruptori;
- P. budući da Komunikaciji nedostaje konkretan akcijski plan za smanjenje izloženosti kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije, kao i raspored za buduće djelovanje;
- Q. budući da u ključnim pravnim aktima Unije u osjetljivim područjima i dalje ne postoje konkretne odredbe za kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije (npr. kozmetika, igračke, materijali koji dolaze u kontakt s hranom);
- R. budući da je Komisija najavila provjeru prikladnosti kako bi se procijenilo ostvaruje li se relevantnim zakonodavstvom EU-a u području endokrinih disruptora njegov opći cilj zaštite ljudskog zdravlja i okoliša smanjenjem izloženosti tim tvarima na najmanju moguću mjeru; budući da treba pozdraviti horizontalnu prirodu provjere prikladnosti kao i predanost Komisije da se posebna pozornost usmjeri na zaštitu ugroženih skupina; međutim, budući da se ta provjera trebala provesti odavno, izražava žaljenje da je Komisija odlučila tek sada provesti takvu provjeru; budući da stoga provjera prikladnosti ne bi smjela biti opravdanje za odgađanje donošenja konkretnih zakonodavnih i drugih mjera;
- S. budući da u okviru znanstvenih kriterija izrađenih za utvrđivanje kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije u pesticidima i biocidima ne postoji kategorija kemikalija za koje se sumnja da posjeduju svojstva endokrine disrupcije, stoga oni nisu prikladni za horizontalnu primjenu; budući da to nije u skladu s klasifikacijom tvari koje su kancerogene, mutagene ili toksične za reprodukciju (CMR) prema Uredbi o razvrstavanju i Sedmom programu djelovanja za okoliš; budući da je sposobnost utvrđivanja tvari za koje se sumnja da su kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije izuzetno važna, tim više što se Uredbom o kozmetičkim proizvodima i Direktivom o sigurnosti igračaka ne ograničavaju samo poznate CMR tvari i tvari za koje se pretpostavlja da su CMR (kategorije 1.A i 1.B), već i tvari za koje se sumnja da su kancerogene, mutagene i toksične za reprodukciju (kategorija 2);

Četvrtak, 18. travnja 2019.

- T. budući da u relevantnom zakonodavstvu Unije nedostaje odgovarajućih ispitivanja i zahtjeva u pogledu podataka kako bi se utvrdile kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije;
- U. budući da Komunikacija upućuje na postojanje sve više dokaza o učincima smjesa kad je riječ o kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije (tj. izloženost kombinaciji kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije može izazvati štetne učinke u kombinacijama u kojima pojedinačno nije zamijećen nikakav učinak), ali nije predložila ništa kako bi se razmotrio taj problem;
- V. budući da se prema zaključcima projekta EDC-MixRisk u okviru programa Obzor 2020. aktualnim propisima o umjetnim kemikalijama sustavno podcjenjuju zdravstveni rizici povezani s kombiniranim izloženostima kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije ili takvim potencijalnim kemikalijama ⁽¹⁾;
- W. budući da neuspješna provedba Uredbe o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (Uredba REACH) (visok postotak neusklađenih registracijskih dosjea, spore evaluacije zbog nedostataka podataka i nepoduzimanje regulatornih mjera u vezi s tvarima koje su pronađene nakon evaluacije predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje ljudi ili za okoliš) također dovodi do neuspješnog smanjenja izloženosti poznatim endokrinim disruptorima ili tvarima za koje se sumnja da su endokrini disruptori;
1. smatra da okvir Unije za kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije kako ga je predložila Komisija u Komunikaciji nije adekvatan za rješavanje problema prijetnje ljudskom zdravlju i okolišu zbog izloženosti kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije te da se njime ne ostvaruje ono što je potrebno u skladu sa Sedmim programom djelovanja za okoliš;
  2. smatra da su kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije kategorija kemikalija koja je jednako problematična kao i tvari koje su klasificirane kao kancerogene, mutagene ili toksične za reprodukciju (CMR tvari), pa bi se s njima trebalo postupati na isti način u zakonodavstvu Unije;
  3. poziva Komisiju da žurno poduzme sve potrebne mjere kako bi se zajamčila visoka razina zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije tako što će se izloženost ljudi i okoliša tim tvarima zaista svesti na minimum;
  4. poziva Komisiju da najkasnije do lipnja 2020. na temelju definicije WHO-a donese horizontalnu definiciju za kemikalije za koje se sumnja da posjeduju svojstva endokrine disrupcije i za kemikalije za koje se pretpostavlja da posjeduju svojstva endokrine disrupcije u skladu s klasifikacijom CMR-ova u Uredbi o razvrstavanju;
  5. poziva Komisiju da se pobrine da horizontalna definicija bude popraćena odgovarajućim smjernicama;
  6. poziva Komisiju da najkasnije do lipnja 2020. podnese zakonodavne prijedloge kako bi se konkretne odredbe o kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije uvrstile u Uredbu (EZ) br. 1223/2009, slično odredbama o CMR tvarima;
  7. poziva Komisiju da najkasnije do lipnja 2020. izradi zakonodavne prijedloge za uvrštavanje konkretnih odredaba o kemikalijama sa svojstvima endokrine disrupcije u Direktivu 2009/48/EZ, slično odredbama o CMR tvarima, ali bez ikakve reference na granične vrijednosti za klasifikaciju jer se takve granične vrijednosti ne primjenjuju na kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije;
  8. poziva Komisiju da najkasnije do lipnja 2020. revidira Uredbu (EZ) br. 1935/2004 kako bi se zaista smanjio sadržaj opasnih tvari u njima donošenjem posebnih odredbi za zamjenu upotrebe kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije;
  9. smatra da postoji hitna potreba za ubrzavanjem razvoja i provjere ispitivanja kako bi se ispravno identificirale kemikalije sa svojstvima endokrine disrupcije, uključujući nove metodologije pristupa;

⁽¹⁾ <https://edcmixrisk.ki.se/wp-content/uploads/sites/34/2019/03/Policy-Brief-EDC-MixRisk-PRINTED-190322.pdf>

Četvrtak, 18. travnja 2019.

10. poziva Komisiju da zajamči da se zahtjevi u pogledu podataka stalno ažuriraju u svim relevantnim zakonodavnim aktima kako bi se uzelo u obzir najnoviji tehnički i znanstveni napredak u cilju ispravne identifikacije kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije;
  11. poziva Komisiju da uzme u obzir učinke smjesa i kombinirane izloženosti u cjelokupnom relevantnom zakonodavstvu EU-a;
  12. poziva Europsku agenciju za kemikalije, Komisiju i države članice da poduzmu sve potrebne mjere da bi se zajamčila usklađenost registracijskih dosjea s Uredbom o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (Uredba REACH) do kraja 2019., ubrzala evaluacija tvari i učinkovito proveli finalni zaključci evaluacija tvari u skladu s Uredbom REACH jer je to važan korak prema smanjenju izloženosti endokrinim disruptorima na najmanju moguću mjeru;
  13. poziva Komisiju da osigura odgovarajuće biološko praćenje kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije u populaciji ljudi i životinja te da prati te kemikalije u okolišu, uključujući u vodi za piće;
  14. poziva Komisiju da zajamči da okvir Unije u području kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije učinkovito doprinese Strategiji Unije za netoksičan okoliš te da se donese što prije;
  15. poziva Komisiju da promiče istraživanja u području kemikalija sa svojstvima endokrine disrupcije, posebno u vezi s njihovim epigenetskim i transgeneracijskim učincima, učincima na mikrobiom, novim načinima djelovanja tih kemikalija i karakterizacijom funkcija ovisnima o dozi, kao i u vezi sa sigurnijim alternativama;
  16. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.
-